

Samrådsredogörelse Översiktsplan Lidingö Stad

Utdrag sid 78-80

SPF Seniorerna Lidingöskeppets och PRO Lidingös yttrande angående översiktsplanen:

SPF Seniorerna Lidingöskeppet och PRO Lidingö SPF Seniorerna Lidingöskeppet och PRO Lidingö är bekymrade över att planen i sin nuvarande utformning inte alls utgår från de bostadsbehov den äldre befolkningen har.

Snabb ökning av antalet äldre personer

Inledningsvis vill vi lyfta ett perspektiv som vi saknar i samrådshandlingen, befolkningsutvecklingen. Vi tänker då särskilt på den snabba ökningen av antalet äldre personer. Översiktsplanen tar sikte mot år 2050. Då har antalet personer som är 65 år eller äldre ökat med cirka 3 400 personer (33 %) jämfört med idag, och tar vi åldersgruppen 80 år och äldre är ökningen cirka 2 300 personer (70 %). Det kommer att ha stor betydelse för behovet av bostäder. Vi tänker då främst på behovet av moderna bostäder med god tillgänglighet men också särskilt boende och bostäder för den personal som ska bemanna äldreomsorgen.

Kunna bo i tillgängliga bostäder i bra lägen

I stadens inriktning för omsorg och boende för äldre personer, antagen av kommunfullmäktige, anges:

En anpassad bostad och tillgänglig miljö är i sig förebyggande och kan stärka självständighet och skjuta upp behovet av mer omfattande insatser. För äldre som av olika skäl inte kan bo kvar i sitt nuvarande boende skulle en anpassad bostad och/eller anpassningar i den befintliga bostaden tillsammans med utvecklad service och stöd, till exempel via välfärdsteknik, kunna bidra till trygghet, självständighet och meningsfullhet och fördröja behovet av ett särskilt boende ... en tillgänglig bostad i sig kan vara förebyggande.

Två tredjedelar bor i hus/lägenheter med låg tillgänglighet

Omsorgs- och boendepånen är en god utgångspunkt för planeringen för bostadsförsörjningen framåt. De flesta äldre personer väljer att bo kvar i den bostad där de bor så länge det är möjligt. Det innebär att det främst är åldersgruppen 80 år och äldre som flyttar. Flytten är då vanligen föranledd av att man behöver en bekvämare och mer tillgänglig bostad. Nationellt så vet vi att ungefär två av tre pensionärer bor i hus där man måste kunna gå i trappor för att kunna komma ut. Sannolikt är det liknande i Lidingö, vilket då innebär att cirka 6 700 personer bor så, att ens hem kan bli ens fängelse när man inte längre kan gå i trappor.

Det behövs ett ökat byggande för att klara den demografiska utvecklingen

Med den stora ökningen av antalet äldre personer följer en lika stor ökning av behovet av bra och tillgängliga bostäder, som helst bör ligga i lägen nära dagligvaruhandel och annan service. Detta har inte alls beaktats i översiktsplanen. Tvärtom är översiktsplanens inriktning att kraftigt begränsa nytillskottet av bostäder på ön. Efter Högsåtra Kärran, Björnbo och parkeringshuset i Larsberg med totalt cirka 280 lägenheter ingenting. Inget resonemang förs om hur vi äldre ska kunna hitta de bostäder som talas om i planen för omsorg och boende. Det verkar inte vara

i vår egen kommun. Eftersom ökningen av andelen äldre personer är ännu högre i resten av länet så lär det bli svårt även där om det blir så att vi tvingas flytta från ön för att få en bostad där vi kan fortsätta att klara oss själva.

Hyreslägenheter behövs

Översiktsplanen anger också att det som byggs ska vara med ägande- eller bostadsrätt. Inte heller kring detta förslag förs något resonemang om konsekvenser. De av våra medlemmar som äger en nedamorterad villa eller radhus kan finansiera köpet av en bostadsrätt men de som bor i en hyreslägenhet kan det inte, de har små eller inga möjligheter alls att få ett banklån. Vart ska de flytta? Många av dem bor i trevåningshusen som byggdes i mitten av 1900-talet. Har de en låg pension godkänns de inte som hyresgäster när de vill flytta till hus med hiss även om de har ett sparkapital. När trapporna blir ett hinder blir de beroende av hemtjänst och anhöriga för att klara sig, och de blir isolerade. Det finns inget i översiktsplanen som behandlar hur stadens trevåningshus kan bli mer tillgängliga.

Det finns ingen beredskap för ett ökande behov av lägenheter med hyresrätt. En möjlighet som inte heller tas upp är att genom så kallade Attefallshus få in lägenheter i områden som redan är bebyggda. Inreda en till lägenhet i en villa är också något som inte redovisas som en möjlighet.

Seniorbostäder

Seniorbostäder pekas i omsorgs- och boendeplanen ut som en bra boendeform. I dagsläget bor cirka fem procent av stadens pensionärer i ett seniorboende. Det måste ses som en låg andel, och om andelen inte ska sjunka så är tillskottet i Björnbo helt otillräckligt. Vi vill erinra om vad som står i stadens bostadsförsörjningsplan, antagen av kommunfullmäktige 2015:

Bostäder för personer med funktionsnedsättning och seniorbostäder ska främst vara lokaliserade i anslutning till Lidingö centrum och stadsdelscentrumen. Bostäderna ska ha goda kommunikationer och vara väl integrerade med övrig bebyggelse.

Vård- och omsorgsboenden

I översiktsplanen anges vidare att ingen mark ska avsättas för nya vård- och omsorgsboenden. I stället ska de så långt möjligt inrymmas i befintliga fastigheter. Vår förhoppning är att detta inte speglar inställningen till äldre personer utan bottnar i ren okunnighet. Det finns i dag god kunskap om hur man utformar ett vård- och omsorgsboende så att det blir en bra och trygg boendemiljö. De flesta som beviljas bistånd med vård- och omsorgsboende har en demenssjukdom och kommer att bo i sitt nya hem i flera år. De är värda att få bo i ett boende utformat efter all den kunskap som finns, på en tomt som möjliggör att bygga så.

Sammanfattning

Pensionärsföreningarna ser det som nödvändigt att översiktsplanen omarbetas så att den:

- redovisar områden lämpliga för byggnation av flerbostadshus med god tillgänglighet
- redovisar områden för nya seniorbostäder i centrala lägen
- visar på önskvärdheten med åtgärder som installation av hissar för att öka tillgängligheten i områden med trevåningshus
- anger att en viss andel av tillkommande bebyggelse ska upplåtas med hyresrätt visar på lämplig mark för nybyggnation av vård- och omsorgsboenden.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets kommentar

Lidingö stad tar regelbundet fram prognoser över behovet av bostäder för äldre.

Bostadsbeståndet på Lidingö är varierat. Fördelningen mellan småhus och flerbostadshus är relativt jämn med en viss överrepresentation av flerbostadshus. Även fördelningen mellan upplåtelseformerna bostadsrätt, hyresrätt och äganderätt är relativt jämnt fördelad.

För att kunna bemöta behov inom äldreomsorgen erbjuder Lidingö stad flera slags boendeformer med olika inriktningar. Staden beslutar vilken typ av boende som ska finnas tillgängliga och vilken inriktning. Lidingö stad gör prognoser för hur behovet av bostäder för äldre kommer se ut de kommande åren och planerar därefter. Nya bostäder för äldre ska främst tillkomma i befintliga fastigheter för ett effektivt nyttjande av befintliga lokaler och infrastruktur.